

Les Masies de Roda, tot un món per descobrir

CATALÀ

ESPAÑOL

ENGLISH

Guia gratuïta

Telèfons d'interès / Phone numbers of interest:

Generals:

- Mossos d'Esquadra: 93 886 08 45 / 088
- Urgències Sanitàries: 112
- Bombers de Vic: 93 885 10 80 / 085
- Informació ciutadana: 012 (*des de Catalunya*)
902 400 012 (*des d'Espanya*)
00 34 902 400 012 (*internacional*)
- Hospital General de Vic: 93 889 59 45
- RENFE: 902 240 202
- Estació d'autobús Vic: 93 889 19 17

Municipals:

- Ajuntament de les Masies de Roda: 93 854 00 27
- Taxi Sebas: 620 254 008
- Farmàcia Constansó: 93 854 11 79
- Jutjat de Pau de les Masies de Roda: 93 854 02 32

Bibliografia editada per l'Ajuntament de les Masies de Roda:

- *Les Masies de Roda, Història del nostre poble*. Josep Mª Rovira i Montells.
- *Còdol-Dret, vida d'una colònia industrial (1862-1964)*.
Raquel Castellà i Perarnau.
- *Francesc Macià i Ambert, Bac de Roda (1658-1713)*. Florenci Barniol i Boixader
i Jordi Vilamala Salvans.
- *La vida a pagès. Imatges de vida quotidiana a les Masies de Roda*.
Raquel Castellà i Perarnau.
- *Auca d'en Bac de Roda (1658-1713)*
- *Els ocells de les Masies de Roda*. Grup d'anellament de Calldetenes.
- *Vida i obra de Luis G. Jordà (el músic de les Masies de Roda que va triomfar a Mèxic)*.
Cristian Canton Ferrer.
- *Rutes per les Masies de Roda. Tot un món per descobrir*.
- *L'entorn. Llibre fotogràfic de les Masies de Roda*. Xavier Vilaregut Saez.

Les coordenades que apareixen en aquesta guia són molt aproximades amb un marge d'error de pocs metres

3a edició

Text: Ajuntament de les Masies de Roda i
Raquel Castellà i Perarnau.

Imatges: Arxiu Municipal de l'Ajuntament de les Masies de Roda i
Xevi Vilaregut Saez.

Dipòsit Legal: B-35046-2007.

Disseny i impressió: I.G. Santa Eulàlia, Santa Eulàlia de Ronçana.

Situació

Les Masies de Roda és un bonic municipi rural de 16,38 km² de superfície, 467 m d'altitud i uns 800 habitants, situat a l'est de la comarca d'Osona (província de Barcelona), entre la Plana de Vic i una zona de relleus més alterosos a llevant, el Collsacabra, que s'acaba amb els cingles de Savassona i Sau, i es perllonga amb el massís de les Guilleries.

La població està localitzada bàsicament en masos, que la majoria tenen una llarga història, i en quatre nuclis de població separats entre ells: les Cases Noves, l'Esquerda, Fontanelles i el Vicenç.

El Ter ha estat el gran protagonista de la història de les Masies. Ja sigui modelant el seu relleu amb meandres i paisatges abruptes i també amb planes extenses on poder-hi cultivar i pasturar el bestiar, així com vertebrant la realitat social del municipi, ja que a les seves ribes hi trobem colònies industrials, actualment abandonades, i definint un tipus d'agricultura i ramaderia característiques de la zona, així com també uns costums i tradicions que, en definitiva, han configurat la forma de vida i la història de la societat masienca.

Distàncies des de:

Barcelona: 80 km
Girona: 70 km
Tarragona: 170 km
Lleida: 166 km
Vic: 11 km

Las Masies de Roda es un bonito municipio rural de 16,38 km² de superficie, 467 m de altitud y unos 800 habitantes, situado al este de la comarca de Osona (provincia de Barcelona), entre la Plana de Vic y una zona de relieves más elevados a levante, el Collsacabra, que se termina con los desfiladeros de Savassona y Sau, y se prolonga con el macizo de las Guilleries. La población está localizada básicamente en masías, la mayoría de los cuales tiene una larga historia, y en cuatro núcleos de población separados entre ellos: las Cases Noves, l'Esquerda, Fontanelles y el Vicenç.

Les Masies de Roda is a beautiful rural town situated in the east of Osona (county of Barcelona). It has a population of about 800 inhabitants, and occupies an area of 16,38 km² and is located 461 m above sea level. Les Masies de Roda is situated between La Plana de Vic and a mountainous zone in the east, Collsacabra, which leads to the cliffs of Savassona and Sau and to the massif of Guilleries. The population lives principally in country houses, and in four separate population centres: Les Cases Noves, l'Esquerda, Fontanelles and El Vicenç.

Com arribar a les Masies de Roda?

Autobusos - Sagalés. Línia Roda de Ter - Mantleu-Vic.

Ferrocarrils - Línea RENFE Barcelona - Vic o Barcelona - Puigcerdà. Parada a Vic o a Mantleu.

Carreteres - C-25 Eix Transversal Lleida-Girona / C-17 Barcelona-Puigcerdà / C-153 Des de Vic direcció Olot.

Una mica d'història

La historia de las Masies de Roda se remonta hasta las antiguas civilizaciones como lo demuestran las excavaciones arqueológicas que se llevan a cabo en el yacimiento de l'Esquerda. Alrededor del río Ter crece toda la población y en él se estructura su actividad económica. Fue en el año 1805, concretamente el día 15 de julio, que el municipio de las Masies de Roda y Roda de Ter se separaron para formar los municipios actuales. Hasta ese momento habían formado conjuntamente el pueblo de Sant Pere de Roda. El núcleo urbano de Sant Pere de Roda y las masias de alrededor seguían dos dinámicas económicas diferentes y, hasta, opuestas. Durante la revolución industrial aparecen los primeros edificios-fábricas situados a lo largo del río Ter.

The history of Masies de Roda goes back to the ancient civilizations, as the archaeological excavations in l'Esquerda show. The population has grown on the banks of the River Ter, and so does its economy. On the 15th of July 1805, Les Masies de Roda and Roda de Ter became two different towns, the current towns. Before that, they had been organized as one town, Sant Pere de Roda. The town of Sant Pere de Roda and the country houses in the surrounding countryside had different economies. During the Industrial Revolution, the first factories appeared near the River Ter.

La història de les Masies de Roda es remunta fins a les antigues civilitzacions, com ho demostren les excavacions arqueològiques que es porten a terme al jaciment de l'Esquerda. Ha estat la presència del riu Ter la que ha fet que, des d'èpoques prehistòriques, diversos grups de pobladors hagin ocupat aquest indret. Al voltant del riu creix tota la població i s'estructura la seva activitat econòmica. Els molins en són una prova. Ja des del segle X, amb la primera documentació conservada, s'esmenten els primers molins del Ter.

Molts dels masos que hi ha actualment es remunten fins a l'edat mitjana i van ser masoveries molt importants en la història de la comarca d'Osona i, fins i tot, de Catalunya.

El poble de les Masies de Roda, situat molt a prop de les Guillerries –zona transitada intensament pels bandolers– es va veure immers de ple en les batusses i en l'ambient generat pels bàndols. Des de finals del segle XVI tota la comarca estava dividida entre els nyerros i els cadells, cadascun dels quals reclutava els seus propis bandolers.

Al darrer quart del segle XVIII la gent es continua dedicant a l'agricultura però complementa aquesta activitat amb la manufactura de la llana. L'any 1805, concretament el dia 15 de juliol, els municipis de les Masies de Roda i Roda de Ter es separaven per formar els municipis actuals. Fins aleshores havien format conjuntament el poble de Sant Pere de Roda. El nucli urbà de Sant Pere de Roda i les masies de l'entorn seguien dues dinàmiques econòmiques diferents i, fins i tot, oposades. Els problemes havien començat a sorgir a finals del segle XVIII quan pagesos i ciutadans van començar a mostrar les seves diferències dins el mateix consistori. Els enfrontaments de caire econòmic entre la petita noblesa rural i la naixent burgesia industrial eren cada cop més acusats. El municipi de Sant Pere de Roda s'havia convertit en una societat dual que generava interessos i necessitats contraposades.

Finalment s'optà per la separació de les dues entitats físiques, el nucli urbà (Sant Pere de Roda, actual Roda de Ter) i les masies circumdants (les Masies de Roda). A poc a poc la indústria tèxtil començà a guanyar terreny i apareixen els primers edificis-fàbriques situats al llarg del curs del Ter per aprofitar la força de l'aigua com a generadora d'energia hidràulica. A les Masies, la naixent societat industrial originà canvis en la fesomia de la població. Els antics molins drapers i paperers situats als vorals del riu, foren substituïts per les grans construccions fabrils: les fàbriques de riu d'Arnau i Cia., Gabriel Comella, Can Grau i els Molins; i les colònies industrials de Salou i Còdol-Dret. La formació d'aquests nuclis colonials significà un impuls urbànic considerable pel municipi de les Masies de Roda, que veia com al voltant de les instal·lacions industrials es conformaven veritables pobles.

El Ter

El Ter, sens dubte, ha estat el gran protagonista de la història de les Masies. Ja des de l'antigor fou l'eix vertebrador de la realitat geogràfica i social. L'existència del riu articulà el territori del voltant. L'omnipresència del riu Ter influí notablement en les característiques pròpies del medi i els trets identitaris dels pobladors; el tipus d'agricultura, el desenvolupament industrial modern, i d'altres aspectes de caire més antropològic com les creences, els costums i les tradicions, en definitiva, les formes de vida de la societat masienca. Durant la prehistòria s'utilitzà com a frontera natural de defensa per l'establiment de les primeres comunitats humanes a les penínsules de l'Esquerda, Savassona i Casserres. Més tard, durant l'època baix medieval i moderna, s'aprofità la força de l'aigua per fer moure fargues i molins fariners, drapers i paperers. I, durant els segles XIX i XX, s'omplí de petites rescloses per portar aigua a les indústries tèxtils que s'hi ubicaren.

El Ter, sin duda, ha sido el gran protagonista de la historia de las Masies de Roda. Ya desde la Antigüedad fue el eje vertebrador de la realidad geográfica y social. La existencia del río articuló el territorio de los alrededores.

The main characteristic of the history of Masies de Roda. It has always been the centre of the geographical and social reality. Thanks to the river, the town has grown beside it.

L'Esquerda: Poblat Ibèric i Medieval

L'Esquerda és un jaciment ibèric i medieval situat al municipi de les Masies de Roda, emplaçat al centre de la comarca d'Osona, en el meandre que fa el riu Ter abans d'endinsar-se a les Guilleries, en direcció a Girona. Es tracta d'un assentament a 462 m d'alçada sobre el nivell del mar. Hi trobem el primer poblament agrupat de la zona, amb restes que pertanyen al bronze final (s. VIII aC). Aquest lloc fou habitat després en el període ibèric (s. V aC- s. I aC) i en època medieval (s. VIII dC- 1314).

Durant el període ibèric s'hi construeix un *oppidum*, és a dir, un poblat fortificat, amb una muralla de fins a sis metres d'amplada. Aquest poblat al segle III aC fou destruït i no es va poder reconstruir, per la qual cosa, en el segle II aC, la població ibèrica es veu obligada a aixecar una nova muralla, situada uns 10 metres més endavant que la primera i amb els fonaments sobre els seus enderrocs. Aquesta muralla que actualment es pot veure des de l'exterior del jaciment va ser reutilitzada en època medieval.

La zona arqueològica i el jaciment ibèric i medieval de l'Esquerda ha estat declarat Bé Cultural d'Interès Nacional per la Generalitat de Catalunya. El conjunt és un dels més rellevants de Catalunya tant per la seva extensió (12 ha) com pel llarg període que abraça (del segle VIII aC al segle XIV).

L'Esquerda ha sido declarado yacimiento de interés nacional por la Generalitat de Catalunya.

L'Esquerda has been declared a site of national interest by the Generalitat de Catalunya.

L'Esquerda es un yacimiento ibérico y medieval situado en el municipio de las Masies de Roda. Emplazado en el centro de la comarca de Osona, en el meandro que hace el río Ter antes de adentrarse en las Guilleries, en dirección a Girona. Se trata de un asentamiento a 462 m.s.n.m., donde encontramos el primer poblado agrupado de la historia de las Masies de Roda, con restos que pertenecen al Bronce final (s. VIII aC). Este lugar fue habitado después en el periodo ibérico (s. V aC- s. I aC) y en época medieval (s. VIII - 1314).

L'Esquerda is an Iberian and Medieval archeological site located in Les Masies de Roda, in the middle of Osona, in the meander of the River Ter where it turns towards Guilleries, direction Girona. It is situated 462 m above sea level. In l'Esquerda we can find the first town of Les Masies de Roda, remains of the Bronze Age (8th century BC). It was also inhabited in the Iberian period (5th– 1st century BC) and in the Middle Ages (8th century AD- 1314).

Coordenades:

Longitud (E): 2° 18' 49.88"

Latitud (N): 41° 58' 37.35"

L'ocupació ibèrica va acabar al segle I aC, moment en què s'abandonava l'Esquerda definitivament després d'una destrucció que s'ha pogut constatar a nivell arqueològic. Els romans no s'hi estableixen i van haver de passar uns quants segles fins que novament tornarem a tenir vestigis d'ocupació en aquesta àrea; serà ja en època medieval (s. VIII).

És a partir del segle X que tenim referències de la primitiva església pre-romànica al mateix emplaçament que la romànica del segle XI, voltada d'una necròpolis de tombes antropomorfes, de diferents èpoques (s. IX-XIV) excavades a la roca, actualment visibles entorn de l'església. Trobem restes del poblat pròpiament dit, les restes del qual estan organitzades entorn de la plaça i al carrer amb orientació nord-sud. La majoria de les cases que avui es poden veure pertanyen als segles XII-XIII.

El poblat medieval de l'Esquerda fou abandonat definitivament l'any 1314, després que enmig de lluites feudals es destruís violentament l'antic poble. A partir d'aquest moment es consolida un procés que ja s'havia iniciat en el segle XIII, per la qual cosa la població es trasllada cap a una zona més tranquil·la i més ben comunicada, entorn a una petita església dedicada a Santa Maria, formant d'aquesta manera un nou nucli al cap del pont. Aquest serà l'origen de l'actual Roda de Ter, municipi veí.

Com s'hi pot arribar?

El jaciment arqueològic està situat al barri de l'Esquerda de les Masies de Roda. Per accedir-hi cal arribar fins a la plaça Major del municipi veí de Roda de Ter, agafar el carrer Joan de Mas i continuar per l'Avinguda Pere Baurier fins arribar al barri de l'Esquerda. El jaciment està al final del carrer Comtat d'Osona i s'hi pot passejar lliurement.

Museu Arqueològic de l'Esquerda

En el Museu es poden veure els materials arqueològics recuperats en el decurs de les excavacions que s'hi porten a terme. També hi apareixen imatges de la inscripció ibèrica de les Graus, localitzada sobre una paret rocosa molt propera a l'Esquerda, dins el terme municipal de les Masies de Roda.

Adreça:

Carrer Bac, 6, Roda de Ter

Tel.: 93 854 02 71

E-mail: m.a.esquerda@rodadeter.cat

masiesr@diba.cat

Web: www.lesquerda.cat, www.lesmasiesderoda.cat

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27

Horari de visites:

De dimarts a divendres 11:00-13:00

Dissabtes 17:00-19:00 (de novembre a abril)

18:00-20:00 (de maig a octubre)

Diumenges i festius 12:00-14:00

Visites comentades per a grups: hores convingudes.

Address:

C/ Bac, 6. Roda de Ter

Tel.: (0034) 93 854 02 71

E-mail: m.a.esquerda@rodadeter.cat,

masiesr@diba.cat

Web: www.lesquerda.cat, www.lesmasiesderoda.cat

Les Masies de Roda City Hall

Tel.: (0034) 93 854 00 27

Opening times:

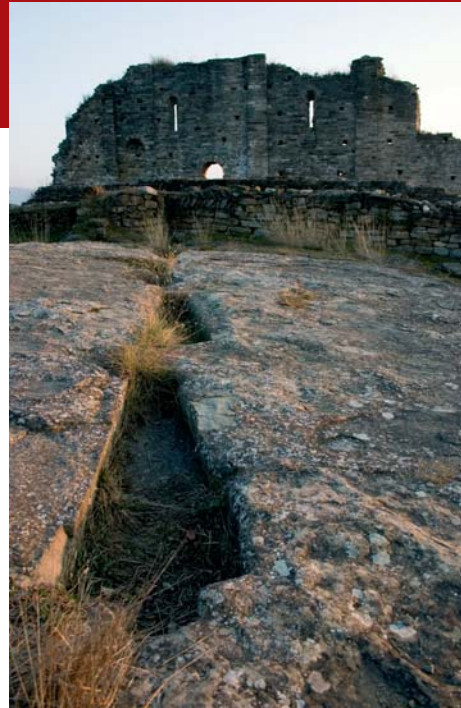
Of tuesday to fryday 11:00-13:00

Saturdays 17:00-19:00 (of november to april)

18:00-20:00 (of may to october)

Sundays and public holidays 12:00-14:00

Group visits can be arranged.

El Monestir de Sant Pere de Casserres

Sant Pere de Casserres, un dels monuments més importants de l'arquitectura romànica catalana, és l'únic monestir benedictí fundat a la comarca d'Osona.

Sant Pere de Casserres, uno de los monumentos más importantes de la arquitectura románica catalana, es el único monasterio de la orden benedictina fundado en la comarca de Osona.

Sant Pere de Caserres, one of the most important monuments of the Catalan Romanesque architecture, is the only Benedictine monastery founded in Osona.

Sant Pere de Casserres és un monestir benedictí situat al nord-est del municipi de les Masies de Roda. Un dels monuments més importants de l'arquitectura romànica catalana. Fou construït en el punt més extrem de la carena de Casserres, la qual, per la seva configuració geogràfica, forma una península rodejada pel meandre més espectacular que dibuixa el riu Ter quan abandona la Plana de Vic per endinsar-se cap a les Guilleries. El monestir de Sant Pere de Casserres, l'únic de l'ordre benedictí a Osona, va ser erigit sota el patronatge de la família vescomtal osonenca. La promotora fou la vescomtessa Ermetruit, quan l'any 1006 comprà el domini alodial de Casserres al comte Ramon Borrell de Barcelona, amb la intenció de construir-hi un monestir dedicat a Sant Pere.

Amb anterioritat a la construcció del monestir, hi havia en aquest indret un castell termenat documentat des del 898, amb una capella dedicada a Sant Pere, que els vescomtes decidiren convertir en monestir. D'aquest castell en queda un gros mur que tanca l'accés a la península i que en l'actualitat està en fase d'excavació.

El monestir fou declarat Monument històrico-artístic pel Decret del 3 de juny de 1931.

Sant Pere de Casserres es un monasterio benedictino situado al noreste del municipio de las Masies de Roda. Uno de los monumentos más importantes de la arquitectura románica catalana. Fue construido en el punto extremo de la sierra de Casserres, la cual, por su configuración geográfica, forma una península rodeada por el meandro más espectacular que dibuja el río Ter cuando abandona la Plana de Vic para adentrarse hacia las Guilleries. El monasterio de Sant Pere de Casserres, el único de la orden benedictina en Osona, fue erigido bajo el patronazgo de la familia vizcondal de Osona. El impulso corrió a cargo de la vizcondesa Ermetruit.

Sant Pere de Casserres is a Benedictine monastery located in the north-east of Les Masies de Roda. It is one of the most important monuments of Catalan Romanesque architecture. It was built at the end of the hills of Casserres, in the peninsula that the meander of the River Ter draws when it leads from La Plana de Vic to Guilleries. The monastery of Sant Pere de Casserres was built thanks to the Count Ermetruit of the Earl family of Osona.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 20' 30.99"

Latitud (N): 42° 0' 8.72"

A partir del 1012 començà a haver-hi vida comunitària, si bé fins al 1050 l'església monàstica no fou consagrada. Després dels primers abats, Casserres baixà aviat a la condició de priorat, segurament per no poder mantenir els dotze monjos necessaris per a continuar essent abadia.

Aquest monestir va perdre la independència quan, el 1079, va ser unit al gran monestir de Cluny pels vescomtes d'Osona i Cardona, els seus fundadors, per tal d'assegurar-hi la vida monàstica regular. Aleshores Sant Pere de Casserres es convertí en un priorat depenent d'aquest monestir i va esdevenir el centre administratiu de les possessions de Cluny a Catalunya, les quals estaven formades pels petits priorats de Sant Ponç de Corbera i Sant Pere de Clarà, entre altres.

Més endavant, al segle XIII, la comunitat augmentà amb alguns preveres que volien viure sota la regla, i alguns donats, de vegades matrimonis, però mai no va passar de dotze o tretze persones. Als segles XIV i XV la vida comunitària va decaure de tal manera que a finals del segle XV només hi havia dos monjos a Casserres.

Fa l'efecte que aquest monestir, fundat pràcticament per dues vescomtesses, fou sempre el lloc preferit de les dones del llinatge dels Osona-Cardona, al qual feien llegats més importants que a la mateixa canònica de Cardona.

Però els despoblaments dels segles XIV i XV i la manca d'entrada de diners dels censos o rendes del monestir, van marcar una forta davallada per al cenobi. L'endeutament era gran i l'estat material del monestir també era força lamentable.

L'any 1572 aquest priorat i tots els seus béns es van unir al col·legi dels jesuïtes de Betlem de Barcelona, del qual fou una simple possessió o granja. Però aquest domini es va acabar amb l'expulsió decretada pel rei Carles III, el 1767.

Posteriorment va passar a mans de particulars fins que l'any 1991 el va adquirir el Consell Comarcal d'Osona amb la finalitat de portar-ne a terme la restauració, juntament amb la Generalitat de Catalunya.

El Cos Sant i el naixement de Sant Pere de Casserres

Fa molt de temps va succeir un fet miraculós. Va néixer el fill d'una família molt rica i poderosa de Catalunya que als tres dies ja parlava com una persona gran. Aquest nen (tot i que hi ha gent que afirma que era una nena) va dir als seus pares que es moriria aviat i que un cop mort l'havien de carregar sobre d'una burra cega. Els va dir que no havien de menar la burra, que ella sola, sense que ningú no li digués res, ja començaria a caminar i, allà on s'aturés, havien de construir-hi un monestir. Aquest monestir havia de ser en honor a Sant Pere. I així ho varen fer. Un cop mort l'infant, el varen carregar a sobre la burra junt amb dues ampolles de llet a les alforges. La burra cega començà a caminar i a caminar sense que ningú no li digués res; la gent l'anava seguint com una processó. Pujà i baixà muntanyes i cingleres, travessà torrents i rierols, passà per camps i planes. Segurament que encara ara es podrien veure les petjades que deixà marcades a les roques a mitja cinglera de Casserres. Després d'un llarg viatge, s'aturà a la punta de la península que es forma quan el riu Ter gira cap a Sau, i la burra es morí. Allí varen erigir el monestir de Sant Pere i col·locaren el Cos Sant del nen en un lloc principal del temple, dins d'una arqueta darrere l'altar. Al mateix temps s'hi varen establir uns frares que tingueren cura del monestir i del cos de Sant Nin, que s'ha conservat incorrupte fins a l'actualitat.

El Cuerpo Santo y el nacimiento de Sant Pere de Casserres

Nació el hijo de una familia muy rica y poderosa de Cataluña que a los tres días ya hablaba como una persona mayor. Este niño (aunque hay gente que afirma que era una niña) dijo a sus padres que se moriría pronto y que una vez muerto lo tenían que cargar encima de una burra ciega. Les dijo que no tenían que guiar a la burra, que ella sola, sin que nadie le dijera nada, empezaría a andar y allí donde se parara tenían que construir un monasterio. Este monasterio tenía que ser en honor a Sant Pere. Y así lo hicieron. Una vez muerto el niño, lo cargaron encima de la burra junto con dos botellas de leche en las alforjas. La burra ciega comenzó a andar y a andar sin que nadie le dijera nada; la gente la iba siguiendo como una procesión. Después de un largo viaje, se paró en la punta de la península que se forma cuando el río Ter gira hacia Sau, y la burra se murió. Allí erigieron el monasterio de Sant Pere y colocaron el Cuerpo Santo del niño en un sitio principal del templo, dentro de una arqueta detrás del altar. Al mismo tiempo se establecieron allí unos frailes que se encargaron del monasterio y del cuerpo del Santo Niño, que se ha conservado incorrupto hasta la actualidad.

The Holy Body and the birth of Sant Pere de Casserres

One of the richest and most powerful families of Catalonia had a baby boy who could speak like an adult when he was just three days old. The boy (even though people thought he was a girl) told his parents that he would die soon and that once he had died they had to put him on a blind donkey. He asked them not to tell the donkey what to do, to let it walk. The donkey would walk and when it stopped they had to build a monastery in honour of Saint Peter. When the boy died, his parents put his body and two bottles of milk on the donkey. The blind donkey walked and kept walking. People followed it like a procession. After a long trip the donkey stopped at the end of a peninsula of the River Ter when it turns to Sau. The donkey died there, where the monastery of Sant Pere de Casserres was built. The Holy Body of the baby was put behind the altar. At the same time, some monks established themselves in the monastery to look after the monument and the baby's body, which is still in the monastery.

Com s'hi pot arribar?

Amb cotxe:

Des de l'Eix Transversal (Girona-Lleida) heu d'agafar la sortida 183 a Roda de Ter. Un cop a la carretera C-153, i abans d'arribar a aquesta població, trobareu a la vostra dreta la carretera BV-5213, direcció a Tavèrnoles i Parador de Turisme de Vic-Sau. Passareu la població i, pocs metres abans d'arribar al parador, hi ha una pista que porta al monestir de Sant Pere de Casserres.

A peu:

S'hi pot arribar mitjançant el sender Petit Recorregut C.40 (Vic-Sant Pere de Casserres), que surt de la catedral de Vic, amb un trajecte de 18,350 km i 4h 12 min. de caminada. Està senyalitzat amb franges de color groc i blanc. També s'hi pot arribar des del camí que surt del Parador de Turisme, amb 3 km de recorregut per dins el bosc, amb boniques vistes panoràmiques del pantà de Sau.

També s'hi pot arribar a través del Camí Vora Ter GR 210 (Montesquiu-Les Masies de Roda), passa pràcticament a tocar del Parador de Turisme de Vic- Sau, procedent de can Ton Xic (on enllaça amb el PR C 40) i continua en direcció Can Mateu-Les Tallades, fins arribar a la Presa de Sau. Està senyalitzat amb franges de color vermell i blanc.

Horaris de visites:

Temporada d'hivern: (01/11 a 28/02) de 11:00 a 17:30

Temporada de primavera: (01/03 a 14/06) de 10:00 a 17:30

Temporada d'estiu: (15/06 a 15/09) de 10:00 a 19:00

Temporada de tardor: (16/09 a 31/10) de 10:00 a 17:30

TANCAT: Tots els dilluns no festius (dimarts en cas de ser festiu el dilluns), i el 25 de desembre. Per vacances, la segona quinzena de gener.

Serveis que s'ofereixen:

Visites guiades per encàrrec, amb hores preestablertes.
Servei de bar-restaurant, cafeteria, menjador, botiga i llibreria.
Telèfon públic.

Telèfons d'informació:

Tel.: 608 892 200 i 93 744 71 18

www.santperedecasserres.com

Apartat de Correus, 56

08510 Les Masies de Roda

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27

E-mail: masiesr@diba.es

Opening times:

Winter (1st November-28th February) 11:00-17:30

Spring (1st March-14th June) 10:00-17:30

Summer (15th June-15th September) 10:00-19:00

Autumn (16th September-31st October) 10:00-17:30

CLOSED: on Mondays (except public holidays); Tuesdays (in case Monday is a public holiday), 25th December. Holidays: 15th January.

Facilities:

Guided visits can be arranged.

Bar-restaurant

Café

Shop

Bookshop

Public telephone

For further information:

Tel.: (0034) 608 892 200, (0034) 93 744 71 18

www.santperedecasserres.com

Apartat de Correus, 56

08510 Les Masies de Roda

Les Masies de Roda City Hall

Tel.: (0034) 93 854 00 27

E-mail: masiesr@diba.es

L'Ermita de Santa Magdalena de Conangle

El massís muntanyós de Santa Magdalena resta enquadrat en l'ampli meandre del Ter, a la sortida de Roda, després d'haver girat la punta de Samalassa, en el sector de migjorn del terme municipal de les Masies de Roda. Al capdamunt de la muntanya, a uns 300 metres d'alçada, s'hi troba el conjunt de Conangle (l'església, les capelles laterals i el campanar) que pertany a la finca del mas de Salou.

Tot i que els orígens de Conangle són desconeguts, és probable que la causa de la seva construcció es degués al domini feudal del terme i del poblament. L'església es construï entorn el 1231, quan es féu una deixa a Santa Maria de Conangle. Cap a les darreries del segle XIII, s'hi va aplegar una comunitat de religioses sota la direcció de la priora Maria del Bosch el 1304. El 1376 es canvià l'advocació de la capella, de Santa Maria a Santa Maria Magdalena. El lloc de Conangle, igualment com Casserres, fou durant l'època moderna refugi de bandolers i escenari favorit de bruixes i bruixots. Està documentada l'estada, el 1610, del bandoler Perot Rocaguinarda.

El macizo montañoso de Santa Magdalena está encuadrado en el amplio meandro del Ter, a la salida de Roda. En la cima de la montaña, a unos 300 metros de altitud, se encuentra el conjunto de Conangle (la iglesia, las capillas laterales y el campanario). La iglesia se construyó alrededor de 1231. Hacia finales del siglo XIII, se instaló en ella una comunidad de religiosas.

The hill of Santa Magdalena is situated opposite the meander of l'Esquerdà, where the river flows from Roda de Ter and in Samalassa turns to Sau. On the top of the hill, 300m above sea level, there is the Church of Conangle, the chapel and the bell tower. It was built in 1231 and at the end of the 13th century an order of nuns established themselves there.

Llegenda del Sant Crist de Santa Magdalena

A dins de l'ermita hi havia un Sant Crist de fusta molt venerat, que es trobava en una de les capelles contigües a la nau principal. La llegenda diu que al Sant Crist li creixien les ungles i l'ermitana les hi tallava. Era molt apropiat per a les dones prenyades. Però durant la Guerra Civil els milicians cremaren el Sant Crist del qual només se'n conserven els claus.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 19' 18.86"

Latitud (N): 41° 58' 21.21"

El castell de s'Avellana

Las ruinas del Castillo de s'Avellana se encuentran detrás del Puig de Conangle, encima de un extremo rocoso y muy cercano al río Ter. Se han hallado documentos del castillo que datan de 1067. Actualmente sólo quedan las ruinas.

The ruins of Castell de s'Avellana are located behind the Puig de Conangle, a rocky zone near the River Ter. Castell de s'Avellana was first mentioned in documents in 1067. Nowadays there are only ruins.

Les ruïnes del Castell de s'Avellana es troben darrere el Puig de Conangle, sobre un extrem rocós i molt proper al riu Ter. El Castell de s'Avellana està documentat des del 1067. Era un castell-fortalesa del qual es conserven restes del que van ser els murs, una escala i la base d'una torre.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 19' 34.29''

Latitud (N): 41° 58' 24.70''

Com s'hi pot arribar?

Ermita de Santa Magdalena de Conangle i Castell de s'Avellana

Agafar la carretera C-153 que va de Vic a Roda de Ter. A l'entrada del poble veí de Roda de Ter trencar a la dreta pel Camí dels Molins i continuar fins arribar a una bifurcació per anar a Tavèrnoles (a la dreta) o bé a Salou-Santa Magdalena (esquerra). Cal agafar el camí de l'esquerra i entrar a la finca privada de Salou. S'aconsella deixar el cotxe en aquest punt i continuar a peu. Una vegada passat el portal d'entrada, trencar a la dreta. Cal anar seguint el camí fins al Mas de Salou. Una vegada al Mas, cal agafar el camí que li dona la volta per darrera, fins arribar a l'ermita. Pel camí podrem observar les restes del Castell de s'Avellana.

Telèfons d'informació:

Es pot passejar lliurement pel claustre i l'exterior de l'ermita de Santa Magdalena.

Per visitar-la per dins o bé celebrar-hi algun ofici cal trucar a la parròquia de Sant Pere de Roda - Tel.: 93 854 01 03.

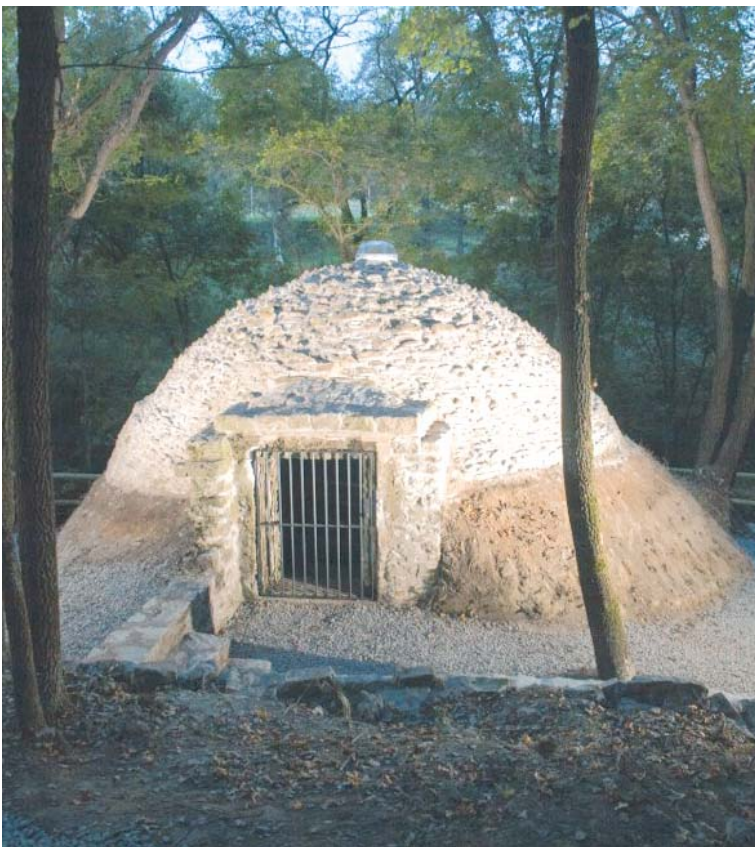
Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 - E-mail: masiesr@diba.es

El pou de glaç

Pou de glaç del segle XVIII, de forma circular, de 8,23 metres de profunditat fins a la cúpula, 6 metres de diàmetre i 5,70 metres des de l'entrada.

Quan l'hivern era prou fred i glaçava l'aigua, es guardava el glaç dins del pou. La producció de blocs de glaç es destinava a l'autoconsum.

El pou fou restaurat l'any 2010 i es pot visitar el seu interior. Per visitar-lo cal posar-se en contacte amb l'Ajuntament.

Pozo de hielo del siglo XVIII, de forma circular. Cuando en invierno hacía suficiente frío se helaba el agua, y el hielo permanecía dentro del pozo. La producción de bloques de hielo se destinaba al autoconsumo.

Circular ice well from the 18th century. When it was cold in winter, water froze in the well and was kept there. As well as for personal use the ice.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 19' 18.81''

Latitud (N): 41° 58' 1.46''

Com s'hi pot arribar?

Està situat al mig del bosc, prop de la carretera de Roda de Ter a Tavèrnoles.

Per arribar-hi cal agafar el Camí dels Molins (sortida de Roda de Ter direcció Vic) i continuar fins arribar a la carretera de Tavèrnoles. Es passa per davant del trencant de l'ermita de Santa Magdalena de Conangle i s'ha de continuar direcció Tavèrnoles. El pou és a l'esquerra, molt a prop del trencant del mas la Bauma de Tavèrnoles.

LES MASIES DE RODA

Longitud (E): 2° 17' 40.85"
 Latitud (N): 41° 59' 38.76"

Longitud (E): 2° 18' 25.21"
 Latitud (N): 41° 59' 24.53"

TERME MUNICIPAL DE GURB

Longitud (E): 2° 18' 49.88"
 Latitud (N): 41° 58' 37.35"

Longitud (E): 2° 19' 18.81"
 Latitud (N): 41° 58' 1.46"

Longitud (E): 2° 19' 18.86"
 Latitud (N): 41° 58' 21.21"

Longitud (E): 2° 20' 30.99"
 Latitud (N): 42° 0' 8.72"

- PR40 Vic Sant Pere de Casserres
- GR210 Camí Vora Ter
- Ruta literària Paisatges escrits de la Plana de Vic
- - - Camí Ral Vic-Olot i Camí de St. Jaume

Longitud (E): 2° 21' 45"
 Latitud (N): 41° 58' 58"

Longitud (E): 2° 19' 34.29"
 Latitud (N): 41° 58' 24.70"

Longitud (E): 2° 19' 28.32"
 Latitud (N): 41° 58' 59.36"

L'Ermita de Sant Salvador d'Horta

L'ermita de Sant Salvador d'Horta es troba ubicada a la carretera que condueix a l'antiga colònia industrial de Còdol-Dret. Fou edificada en època medieval com a capella de la casa de pagès del Sanglas Nou. Però a les darreries del segle XIX comença utilitzar-se, degut a la seva proximitat, com a ermita de la colònia de Còdol-Dret; d'aquesta manera entra a formar part del conjunt colonial. La pèrdua de l'arxiu parroquial per l'incendi del juliol de 1936 ens impedeix donar dades històriques sobre la capella.

Després de la Guerra Civil la capella fou restaurada per la Gerència i Direcció de l'empresa *Unión Industrial Algodonera S.A.*(UIASA). En la restauració s'hi col·locaren les imatges de Sant Salvador i Sant Antoni Maria Claret, patró del tèxtil, i posteriorment i amb l'entrada de Còdol-Dret a la *Unión Industrial Textil S.A.* (UNITESA), la de Sant Julio.

La capella va ser inaugurada després de la restauració, el dia 21 de novembre de 1943.

Després del tancament de la colònia el 1964, quedà en estat de semiabandonament fins a 1987, quan s'impulsà una nova renovació.

Com s'hi pot arribar?

A la dreta de la carretera C-153, a la sortida de Roda de Ter direcció a l'Esquirol, hi ha el barri de les Cases Noves. Cal entrar dins d'aquest barri pel carrer Sant Josep, continuar recte per la Carretera de Còdol-Dret i seguir el camí uns dos quilòmetres. L'ermita es troba a l'esquerra i es veu des de la carretera. Cal anar amb compte perquè no està indicat i és fàcil passar de llarg, ja que no està a peu del camí.

Telèfons d'informació:

Per visitar-la per dins o bé celebrar-hi algun ofici cal trucar a la parròquia de Sant Pere de Roda - Tel.: 93 854 01 03.

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 - E-mail: masiesr@diba.es

La ermita de Sant Salvador d'Horta se encuentra ubicada en la carretera que conduce a la antigua colonia industrial de Còdol-Dret. Fue edificada en época medieval como capilla de la finca del Sanglas Nou. Debido a su proximidad, a finales del siglo XIX empezó a utilizarse como ermita de la colonia de Còdol-Dret. La pérdida del archivo parroquial por el incendio del julio de 1936 nos impide datar históricamente la capilla.

The church of Sant Salvador d'Horta is located near the road that leads to the ancient industrial colony of Còdol-Dret. It was built in the Middle Ages, and it was the chapel of the country house of El Sanglas Nou. At the end of the 19th century it was used as a church of the colony of Còdol-Dret, because of its closeness. It is not possible to give historical information about the church because the files were destroyed in a fire in July 1936.

Dades d'interès:

Actualment cada segon diumenge de maig s'hi celebra l'Aplec de Sant Salvador. Per la diada de l'Aplec es fa una arrossada popular, una missa a mitja tarda, una ofrena floral al monòlit de Josep Maria Castellà i Suriñach, restaurador de l'ermita, i tot seguit es ballen sardanes. El dia de Sant Salvador, el 18 de març, s'hi fa missa.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 19' 28.32"

Latitud (N): 41° 58' 59.36"

La masia el Bac

L'ambient conflictiu del segle XVII a Espanya i a Europa va culminar amb la Guerra de Successió, iniciada l'any 1702 a causa del desacord d'algunes potències amb el nomenament del francès Felip V de Borbó per heretar la Corona espanyola, enfront del candidat austríac Carles. A Catalunya el bàndol austríac tenia molts partidaris, especialment a la Plana de Vic –vigatans–, fins al punt que el 1705 van enviar dos plenipotenciaris a Gènova per pactar amb els aliats, en oberta discrepància amb la resta d'Espanya, que obeïa Felip.

Francesc Macià i Ambert era un petit noble de la pagesia propietària de Roda. Havia nascut el 28 de maig de 1658 i era fill d'Onofre Macià i d'Escolàstica Ambert; el seu pare era un modest traginer que havia progressat i havia comprat el Mas Colom. Francesc Macià es casà ben jove –als 16 anys– amb Marianna Bach, pubilla del Mas Bac situat a les Masies de Roda. La Masia el Bac, també anomenada del Bac de Roda, és una de les cases pairals més antigues d'Osona, documentada des de finals del segle XIII. Hi va viure Francesc Macià i Ambert, després de casar-se, conegut amb el nom d'en Bac de Roda. Com molts joves de la pagesia benestant de l'època ingressà en la carrera militar. En Bac de Roda, que tenia temperament idealista i agosarat, va ser un dels austriacistes catalans que va lluitar contra Felip V durant la Guerra de Successió. Fou durant aquesta guerra quan en Bac de Roda comandà un grup de 600 fusellers a favor de Carles.

Però a partir de 1711 l'evolució de la guerra canvià quan Carles abandonà Barcelona i les tropes de Felip V penetraren a Catalunya el 1713. Bac de Roda i altres cabdills austriacistes feren un últim esforç per mantenir l'esperit de resistència entre el poble. El bloqueig de Barcelona pels felipistes els portà a concentrar-se a la Plana de Vic, cap on foren perseguits pel general Bracamonte. En Carles Regàs, en Mas de Roda i en Bac organitzaren una heroica defensa de la ciutat, que caigué el 30 d'agost a mans borbòniques. Immediatament els

La masía el Bac, también llamada el Bac de Roda, es una de las casas de campo más grandes y más antiguas de Osona, documentada desde finales del siglo XIII. Vivió en ella Francesc Macià Ambert, después de casarse, conocido con el nombre de Bac de Roda. Como muchos jóvenes del campesinado enriquecido de la época se alistó en la carrera militar. Bac de Roda, de temperamento idealista y audaz, fue uno de los austriacistas catalanes que luchó contra Felipe V durante la Guerra de Sucesión. Fue durante esta guerra cuando Bac de Roda comandó un grupo de 600 fusileros a favor del archiduque Carlos. Francesc Macià murió ahorcado en el Puig de les Davallades de Vic, el 2 de noviembre de 1713.

Masia el Bac or Bac de Roda is one of the oldest country houses of Osona. It was first mentioned at the end of the 13th century. Francesc Macià i Ambert, known as Bac de Roda, lived there after getting married. Like most wealthy farm families' boys, he joined the army. He fought against Philip V in the Succession War and he ran a group of 600 gunmen in favour of Charles. Francesc Macià was hanged in Puig de les Davallades, in Vic, on the 2nd of November 1713.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 18' 25.21"

Latitud (N): 41° 59' 24.53"

Dades d'interès:

És de propietat privada.

Actualment cada any, per la diada de l'11 de setembre, l'Ajuntament de les Masies de Roda organitza a la masia el Bac un homenatge amb ofrena floral a Francesc Macià.

dos primers s'acolliren a una amnistia publicada per Bracamonte, però en Bac decidí continuar la lluita intentant mantenir la seva partida a Osona i el Lluçanès. Mancat de suports s'amagà en un mas de les Masies de Roda, però una delació d'un antic company feu que fos capturat per un escamot vingut de Vic el 30 d'Octubre. Francesc Macià morí penjat al Puig de les Davallades de Vic el 2 de novembre de 1713.

La figura de Bac de Roda es feu popular pel seu comportament conseqüent, pel seu valor innegable i pel seu tràgic final.

Com s'hi pot arribar?

Està situada a peu de la carretera BV-5222, just al costat de la rotonda de davant l'Ajuntament de les Masies de Roda.

Telèfons d'informació:

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 -
E-mail: masiesr@diba.es

Per saber-ne més:

«Francesc Macià i Ambert, Bac de Roda (1658-1713)», dels autors Florenci Barniol i Boixader i Jordi Vilamala Salvans. Biografia de Bac de Roda, amb textos inèdits com el testament redactat abans de ser penjat a la forca.

L'Església de Sant Miquel de la Guàrdia

L'església de Sant Miquel de la Guàrdia està situada a ponent del municipi, dominant un meandre del riu Ter, al lloc anomenat la Guàrdia, molt a prop de l'actual nucli residencial del Vicenç de les Masies de Roda.

A la baixa Edat Mitjana sembla que hi havia un petit nucli habitat al voltant de l'església de Sant Miquel de la Guàrdia.

Durant alguns segles fou una petita parròquia independent per passar a sufragània de Sant Pere de Roda, si bé depenia del monestir de Sant Pere de Casserres, la qual cosa motivà algun conflicte. L'església és documentada des de l'any 1012, mentre que el lloc de la Guàrdia ho era des del 927.

De l'edifici antic no en queda cap vestigi ja que el 1786 fou refet totalment.

L'Església ha estat restaurada durant l'any 2010 per l'Ajuntament de les Masies de Roda i per la Parròquia de Roda de Ter.

Se celebra missa cada diumenge a les 11 hores del matí.

Com s'hi pot arribar?

Està situada al barri del Vicenç de les Masies de Roda, també conegut per barri del tennis Manlleu.

S'hi pot arribar per diferents camins, com per exemple partint de la rotonda de la BV-5222 de davant l'Ajuntament de les Masies de Roda, i passar per darrera la masia el Bac. A la bifurcació cal agafar el camí de l'esquerre i anar pujant pel camí, aproximadament uns 3 km, fins arribar a l'església.

Telèfons d'informació:

Per visitar-la per dins o bé celebrar-hi algun ofici cal trucar a la parròquia de Sant Pere de Roda - Tel.: 93 854 01 03.

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27

E-mail: masiesr@diba.es

La iglesia de Sant Miquel de la Guàrdia está situada a poniente del municipio, dominando un meandro del río Ter, en un sitio llamado la Guàrdia, muy cerca del actual núcleo residencial del Vicenç de las Masies de Roda. En la Baja Edad Media parece que había un pequeño núcleo habitado alrededor de la iglesia de Sant Miquel de la Guàrdia. Del antiguo edificio no queda ningún vestigio ya que en 1786 fue reformado totalmente.

The church of Sant Miquel de la Guàrdia is situated in the west of Roda de Ter near El Vicenç population centre. It is supposed that there was a small town in the surroundings of Sant Miquel de la Guàrdia in the Middle Ages. The church was completely rebuilt in 1786.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 17' 40.85"

Latitud (N): 41° 59' 38.76"

Camí Vora Ter (GR 210)

Como en el caso del Llobregat, en el Ter también tenemos la oportunidad de realizar una ruta siguiendo el río, el Camí Vora Ter, que va de Roda de Ter, pasando por las Masies de Roda, a Manlleu, por antiguos senderos y caminos, siempre al lado del agua. Llegados a este punto, vale la pena visitar el Museu Industrial del Ter.

The River Ter offers the possibility of walking along the river, following the Camí Vora Ter, a path which leads from Roda de Ter through Les Masies de Roda to Manlleu. In Manlleu visiting the Industrial Museum of Ter is a good option.

Com en el cas del Llobregat, al Ter també tenim l'opunitat de realitzar una ruta seguint el riu, el Camí Vora Ter, que transcorre per antics senders i camins, sempre de bracet amb l'aigua. Al llarg de la caminada trobarem pous, rescloses, preses i moltes altres estructures que han servit i serveixen per regular i aprofitar el curs fluvial. Els meandres del Ter ens conduiran a fàbriques de riu i colònies i de seguida ens trobarem immersos en el canal industrial de Manlleu. I arribats a aquest punt, val la pena la visita al Museu Industrial del Ter que ens mostrarà les infraestructures que aprofitaren el canal, construït entre 1841 i el 1848 per iniciativa de diversos fabricants.

Sender de gran recorregut del Camí Vora Ter GR 210. Aprovat per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) a través del Comitè Català de Senders a Barcelona a 15 de juny de 2002.

Itinerari: de la presa de Sau a Montesquiu.

Municipis per on passa: Les Masies de Roda, Roda de Ter, Manlleu, Les Masies de Voltregà, Torelló, Orís, Sant Vicenç de Torelló, Sant Quirze de Besora i Montesquiu. Caminant es pot fer en un dia sencer (sobre les 10 hores amb parades), o en dos dies. Comptant un ritme estàndard de 4 Km /hora = 20 Km en un dia.

Distància: 42.5 Km.

Desnivell: comença a 500 m i acaba a 995 m.

Informació:

- Consorci de Turisme Paisatges del Ter (Osona)
C. Enric Prat de la Riba, 17 Torelló - Tel.: 93 850 49 15 -
Fax 93 850 50 03 - E-mail: paisatgesdelter@diba.cat.
www.paisatgesdelter.com
- Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 -
E-mail: masiesr@diba.es. www.lesmasies.com
- Museu Industrial del Ter. Can Sanglas. Manlleu -
Tel.: 93 851 51 76 / 93 851 50 22 - www.mitmanlleu.org
- Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.
Rambla 41, Pral. 08002 Barcelona. Tel.: 93 412 07 77 -
Fax: 93 412 63 53 - E-mail: feec@feec.cat. www.feec.org

Sender de Petit Recorregut (PR C-40)

El sender de petit recorregut C-40 ofereix la possibilitat de visitar alguns monuments romànics i vestigis d'antics poblats osonencs de l'era del Neolític que evocuen episodis importants de la història de Catalunya.

Són 19,8 quilòmetres, de Vic a Sant Pere de Casserres, amb les seves variants: Tavèrnoles, que enllaça amb el GR-2, i el Llom de Casserres-Parador-les Tallades enllaçant amb el GR-2 a la Vall de Sau.

La posada en marxa de l'itinerari de gran recorregut GR-210 (Vora Ter) ha fet que aquest sender utilitzi un tram comú del petit recorregut PR C-40 (Vic – Sant Pere de Casserres) des de les piscines de Tavèrnoles, fins al Torrent de l'Infern, passada la urbanització de Fussimanya.

A través d'aquest sender de Petit Recorregut, descobrirem bona part de l'arquitectura més important de la comarca d'Osona. Ens referim al Castell de Savassona i les esglésies romàniques de Sant Pere de Savassona i Sant Feliuet (segle X) –amb tombes antropomòrfiques excavades a la roca, i des de la qual es gaudeix d'una panoràmica extraordinària–. El recorregut finalitza a l'indret més bell de tota la ruta. Es tracta de la corba de 180° més pronunciada del Ter abans d'endinsar-se al Pantà de Sau. És el lloc on s'erigeix una de les joies del romànic català, el Monestir de Sant Pere de Casserres.

Informació:

- Unió Excursionista Vic - Casa Galadies. C/ de la Riera, 22. 08500 Vic - Tel.: 93 885 51 20 - E-mail: senders@unioexcursionistavic.org - www.unioexcursionistavic.org
- Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 - E-mail: masiesr@diba.cat - www.lesmasiesderoda.cat
- Oficina de Turisme comarcal d'Osona. Eix Onze de setembre, 11. 08500 Vic. Tel.: 93 885 17 15 Fax. 93 889 51 92 - E-mail: info@osonaturisme.com - www.osonaturisme.com

Altres senders

En l'actualitat s'estan senyalitzant tres noves rutes que transcorren pel nostre municipi:

La recuperació de l'antic camí Ral entre Olot i Vic, el camí de Sant Jaume que enllaça Sant Pere de Rodes fins a Montserrat continuant direcció Lleida i la ruta literària Paisatges escrits de la Plana de Vic, Verdaguer - Martí i Pol que uneix Folgueroles i Roda de Ter. Per més informació sobre aquestes rutes consulteu:

Informació:

- www.osonaturisme.cat

El passat industrial de les Masies de Roda

La colònia tèxtil és un dels elements més característics del nostre patrimoni industrial. Aquest element, emmarcat en un paisatge singular, dóna identitat pròpia al procés d'industrialització de Catalunya. Del més d'un centenar de colònies tèxtils que existeixen a Catalunya, no en trobem dues d'iguals; han estat i són en alguns casos encara pobles vius. Les colònies, petits pobles equipats amb els serveis bàsics per mantenir autònomament una població dedicada de ple a la fàbrica, neixen en zones rurals a prop del riu a partir de mitjans del segle XIX. La seva concentració geogràfica dóna fisonomia a les valls fluvials dels rius Ter i Llobregat i dels seus afluents més cabalosos.

La discussió general sobre la seva aparició parteix de dos models explicatius: l'aprofitament de l'aigua com a font d'energia alternativa al carbó (tesi defensada entre d'altres per la historiadora Gràcia Dorel-Ferré pel cas de la colònia Sedó) i els avantatges derivats de la pau social, els salaris baixos i la consolidació de la colònia com a projecte a llarg termini (tesi defensada per l'historiador Ignasi Terrades pel cas de l'Ametlla de Merola). Segurament es tracta d'un fet complex on entren en joc molts aspectes.

El 21 de novembre de 1855 es va promulgar la llei per la qual es concedien privilegis fiscals als negocis privats que s'establien de nou, beneficiant especialment les fàbriques situades en zones rurals. Aquest avantatge, sumat a d'altres de tipus energètic, fiscal, social i polític, expliquen l'existència de més d'un centenar de colònies industrials a casa nostra. El 2005 vam celebrar l'aniversari d'ençà que la legislació va facilitar l'establiment de les colònies industrials.

La industrialització va arribar aviat a les Masies de Roda i a la veïna població de Roda de Ter per modificar, de forma irreversible, el paisatge físic i humà. Físic, perquè les xemeneies omplirien el territori i els canals i les

La colonia téxtil es uno de los elementos más característicos de nuestro Patrimonio Industrial. Esta construcción, enmarcada en un paisaje singular, da identidad propia al proceso industrial de Cataluña. La industrialización llegó pronto a las Masies de Roda y a la vecina población de Roda de Ter para modificar, de forma irreversible, el paisaje físico y humano. A finales del siglo XIX algunas de las fábricas más importantes se concentraron en las Masies de Roda donde había cuatro grandes empresas: dos colonias industriales, la de Còdol-Dret (1862-1964) propiedad de Rómulo Bosch Alsina; y la de Salou (1864-1964), propiedad de la familia Baurier. Las otras dos fábricas eran conocidas popularmente como Can Grau y Els Molins. La construcción del pantano de Sau, que tenía que suministrar agua a la población de Barcelona, supuso el fin de Còdol-Dret y de Salou, a pesar de la oposición del Consistorio Municipal y el clamor unánime del vecindario, ya que con su construcción las colonias quedaban bajo las aguas del Ter. Actualmente Còdol-Dret se encuentra totalmente sumergida a causa de la construcción del pantano de Sau. Únicamente se pueden observar las ruinas que no han quedado cubiertas por el agua. Por lo que hace referencia a la colonia de Salou, ha tenido mejor suerte. Quedan suficientes elementos para dejar constancia de la que fue una de las colonias textiles más singulares y a la vez desconocidas de Cataluña.

The textile colonies are very important in our industrial heritage. The colonies and the exceptional landscape make the Industrial Revolution in Catalonia different. The process of industrialization transformed the landscape and the population centres of Les Masies de Roda and Roda de Ter. At the end of the 19th century some of the most important factories were located in Les Masies de Roda. There were four big companies: two industrial colonies, Còdol-Dret (1862-1964) ran by Rómulo Bosch Alzina; and Salou (1864-1964) ran by the Baurier family; and the other two factories were Can Grau and Els Molins. The reservoir of Sau, built to provide water for Barcelona, meant the end of Còdol-Dret and Salou. Nowadays Còdol-Dret is almost completely covered by water. Only a few ruins which weren't covered by water can be seen.

In Salou enough buildings can be seen to show that it was one of the most important and also unknown textile colonies of Catalonia.

Coordenades Colònia Salou:

Longitud (E): 2° 18' 58.40"

Latitud (N): 41° 58' 45.05"

Coordenades Colònia Còdol-Dret:

Longitud (E): 2° 19' 44.79"

Latitud (N): 41° 58' 55.44"

naus industrials traçarien un nou perfil al nostre poble. Humà, perquè la fressa dels telers i el toc de les sirenes marcarien un nou ritme a la vida de les persones d'aquells pobles dedicats a l'ancestral activitat del camp.

En finalitzar el segle XIX algunes de les fàbriques més importants es concentren a les Masies de Roda: hi havia quatre grans empreses. Dues colònies industrials la de Còdol-Dret (1862-1964), propietat de Rómulo Bosch i Alsina, i la de Salou (1864-1964), propietat de la família Baurier. Les altres dues fàbriques eren les conegudes popularment com Can Grau i els Molins.

Pel que fa a Roda de Ter, la Matrícula Industrial ens informa del sorgiment de les fàbriques conegudes popularment per Can Gabriel, Can Portavella, L'Obra, la Blava, la Cooperativa del Ter S.A., i la casa Barcons Riera, primera en la construcció de telers automàtics a Espanya.

La construcció de l'embassament de Sau, que havia de subministrar aigua a la població de Barcelona, suposà la fi de Còdol-Dret i de Salou, tot i l'oposició del Consistori municipal i el clamor unànim de veïnat, ja que amb la seva construcció les colònies quedaven sota les aigües del Ter. El 1964 les colònies tancaren amb l'acomiadament massiu de tota la plantilla. Però l'embassament no solament afectà el treball sinó que també perjudicà l'habitatge de més d'un centenar de famílies que encara residien a les colònies. A més, l'embassament de Sau no sols afectà Còdol-Dret i Salou sinó que també en patiren les conseqüències altres empreses més petites situades a la riba del Ter que hagueren de fer reducció de plantilla. Així doncs el crític problema de l'atur s'instal·là en les llars dels dos municipis.

En l'actualitat Còdol-Dret resta totalment submergida per l'aigua arran de la construcció del pantà de Sau, i únicament es poden observar les runes que no han quedat colgades per l'aigua.

Pel que fa la colònia de Salou ha tingut millor sort. Hi queden prou elements per deixar constància de la que fou una de les colònies tèxtils més singulars i alhora

desconegudes de Catalunya. Es conserva en molt bon estat la magnífica torre dels propietaris, l'habitatge del capellà i l'església, tot un conjunt d'edificis d'una gran qualitat constructiva, envoltats de jardins i bosc, que fan de Salou-Baurier una de les colònies amb edificis més interessants del nostre país.

Com s'hi pot arribar?

La finca Baurier és de propietat privada.

Telèfons d'informació:

Visites amb guia per encàrrec a hores preestablertes:

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 - E-mail: masiesr@diba.es

Museu Industrial del Ter. Can Sanglas. Manlleu - Tel.: 93 851 51 76 / 93 851 50 22. www.mitmanlleu.org. El Museu Industrial del Ter forma part del sistema del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, i reflecteix el passat a través de les seves exposicions *La fàbrica de riu* i *La societat industrial*.

Per saber-ne més:

- “*Còdol-Dret, vida d'una colònia industrial (1862-1964)*” Monografia de Raquel Castellà i Peramau. L'edició del llibre, que ha estat guardonat en quatre ocasions consecutives, és un intent de fer ressorgir de sota l'aigua tota aquesta riquesa, de recuperar la memòria històrica i el nostre patrimoni.
- “*La colònia de Salou (1864-1963) Heretat Baurier*”, de l'historiador Josep Mª Rovira i Montells, que ha sabut recuperar i sintetitzar la trajectòria de la colònia Baurier. Va ser guanyador de la VIII^a borsa d'ajut a l'estudi promoguda per l'Ajuntament de Roda.

El Parador de Turisme de Vic-Sau

El Parador de Turisme de Vic-Sau se encuentra a los pies de la península de Casserres, delante del pantano de Sau, en la vertiente levantina, cerca de la antigua masía del Bac de Sau, justo después del collado de Terrades. El edificio reproduce una típica masía señorial catalana y está ubicada en uno de los parajes más bonitos de la comarca de Osona.

Parador de Turisme de Vic-Sau is located at the bottom of the peninsula of Casserres, in front of the reservoir of Sau, near the old country house of Bac de Sau. It is a noble Catalan country house situated in one of the most beautiful landscapes of Osona.

Coordenades:

Longitud (E): 2° 21' 45"

Latitud (N): 41° 58' 58"

El Parador de Turisme de Vic-Sau es troba als peus de la península de Casserres, davant del pantà de Sau, al vessant de llevant, prop de l'antiga masia del Bac de Sau, just després del coll de Terrades. El Parador va obrir les portes al públic el 25 de maig de 1972. Es construí segons els plans de l'arquitecte José Osuna, el qual s'inspirà en la masia de les Ferreres de Sant Bartomeu del Grau, construïda durant el segle XVIII pels Moretó. Actualment s'ha reformat completament, la qual cosa ens permet gaudir d'un establiment punter

L'edifici reproduïx una típica masia senyorial catalana i està ubicada en un dels paratges més bonics de la comarca d'Osona.

Aquest Parador va ser l'escenari que reuní els parlamentaris catalans que redactaren l'avantprojecte de l'Estatut de Catalunya, el 1978, conegut també com l'Estatut de Sau. A l'entrada del Parador hi ha el monument a l'Estatut de Sau obra del prestigiós escultor Josep Ricart.

El monument fou inaugurat el dia 3 d'octubre de 1982 pel molt honorable Sr. President de la Generalitat, Jordi Pujol i Soley, el president de la Comissió dels Vint, Sr. Josep Andreu i Abelló, l'alcalde de les Masies de Roda, la majoria dels parlamentaris que participaren en la redacció de l'Estatut i altres personalitats de Catalunya.

L'Estatut de 1979

El reconeixement, en la Constitució de 1978, del dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions, donà peu a la redacció d'un avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya. El juliol de 1978, es designà una comissió de vint persones que es reuní al Parador de Turisme de Vic-Sau, al terme municipal de les Masies de Roda, on enllestí la redacció de l'Estatut de Sau. El Parador de les Masies de Roda, o de Sau, passarà als annals de la història per ser l'escenari on es reuniren els parlamentaris catalans que redactaren l'avantprojecte de l'Estatut de Catalunya el 1978, altrament conegut com l'Estatut de Sau.

L'Ajuntament de les Masies de Roda, com a amfitrió del Parador de Turisme de les Masies, va voler deixar constància d'aquell fet històric. Amb aquesta finalitat va decidir erigir un monòlit, en commemoració de l'Estatut de 1979, als voltants del Parador i aplegar-hi, en una arqueta, una mica de terra de cadascun dels municipis, per tal que aquella actitud simbòlica contribuís a crear un vincle de germanor entre tots els pobles de Catalunya.

L'escultura és obra de Josep Ricart.

L'any 2010 l'Ajuntament va reproduir en bronze l'escultura i va cedir al parlament de Catalunya l'escultura de terracota original.

Com s'hi pot arribar?

La carretera comarcal C-153 que va de Vic a Roda de Ter es bifurca prop de l'entrada al poble de Roda de Ter. Cal agafar el trencant de la dreta, molt ben indicat, i seguir la BV-5213 aproximadament uns 10 Km fins arribar al Parador.

Telèfons d'informació:

Parador de Turisme de Sau - Tel.: 93 812 23 23 - www.parador.es

Ajuntament de les Masies de Roda - Tel.: 93 854 00 27 -
E-mail: masiesr@diba.es

El reconocimiento, en la Constitución de 1978, del derecho a la autonomía de las naciones y regiones, da pie a la redacción de un anteproyecto de Estatut de Autonomía de Cataluña. En julio de 1978, se designó una comisión de veinte personas que se reunió en el Parador de Turisme de Vic-Sau, al término municipal de las Masies de Roda, donde se preparó la redacción del Estatut de Sau. El Ayuntamiento de las Masies de Roda, como anfitrión del Parador de Turisme de las Masies, quiso dejar constancia de aquel hecho histórico. Con esta finalidad decidieron erigir un monolito, en conmemoración del Estatut de 1979.

The right of autonomy of nationalities and regions in the Constitution of 1978 led to the project of Estatut d'Autonomia de Catalunya. In July 1978, twenty people met in Parador de Turisme Vic-Sau, Les Masies de Roda, to write the project of Estatut de Sau. In 1979 the City Hall of Les Masies de Roda erected a monolith to remember that historical event.

Parada i fonda

Parador de Turisme Vic-Sau

Parador de Turisme Vic-Sau

Restaurants, hotels and boarding houses

Parador de Turisme de Vic-Sau ****

Paratge del Parador
08510 Les Masies de Roda
Tel.: 93 812 23 23
E-mail: vic@parador.es
www.parador.es
Servei de bar, restaurant i habitacions

Club Tennis Manlleu

C. Pirineu, 9
08510 Les Masies de Roda
Tel.: 93 851 45 40
Servei de bar i restaurant

Bar Nou

C. Sant Josep, 2
08510 Les Masies de Roda
Tel.: 93 854 07 26
93 854 07 33
Servei de bar i restaurant

Monestir de Sant Pere de Casserres

Edifici de serveis
08510 Les Masies de Roda
Tel.: 93 744 71 18
608 892 200
www.santperedecasserres.com
Servei de bar i restaurant

Per més allotjaments: consultar punts d'informació turística.

For more information see next page.

Punts d'informació turística:

Ajuntament de les Masies de Roda

Ctra.Manlleu s/n
08510 Les Masies de Roda
Tel.: 93 854 00 27
Fax: 93 854 00 07
www.lesmasiesderoda.cat
c/e: masiesr@diba.es

Coordenades:

Longitud (E): 2° 19' 8.06''

Latitud (N): 41° 58' 7.59''

Punt d'informació Multimèdia

Entrada Monestir de Sant Pere de Casserres

Diputació de Barcelona.

Oficina de Promoció Turística

Recinte Maternitat - Pavelló Mestral
Trav. de les Corts, 131-159
08028 Barcelona
Tel.: 93 402 29 66
Fax: 93 402 29 68
www.turismetotal.org
c/e: op.turistica@diba.cat

Oficina de Turisme comarcal d'Osona

Eix Onze de setembre, 11. 08500 Vic
Tel.: 93 885 17 15
Fax. 93 889 51 92
E-mail: info@osonaturisme.com

Oficina de Turisme de Vic

Ciutat, 4. 08500 Vic.
Tel.: 93 886 20 91
Fax: 93 889 26 37
E-mail: turisme@ajvic.net

Punts d'informació turística:

Oficina de Turisme de Manlleu

Passeig del Ter, s/n. 08560 Manlleu.

Tel.: 93 851 51 76

Fax: 93 851 27 35

E-mail: turisme@mitmanlleu.org

Palau Robert

Passeig de Gràcia, 107. 08008 Barcelona.

Tel.: 93 238 80 91/92/93

Fax: 93 238 40 10

**Visita el Mapa de Patrimoni cultural
de les Masies de Roda a:**

<http://patrimonicultural.diba.cat>

<http://www.lesmasiesderoda.cat>

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

TurismeTotal

OSONATURISME

Edita:

**Les Masies
de Roda**

Ajuntament de les Masies de Roda